

[Stauning.]

Rente, thi ingen vil naturligvis henvende sig til en anden Bank, hvis man dér skal give 5, 6 eller 7 pCt., naar man kan faa Laanet i Riksbanken for 4 pCt. Herhjemme tror jeg, Forholdene ligger noget anderledes. Det maa interessere Erhvervslivet baade i By og paa Land, at de gennem det nuværende Bankvæsen herhjemme, hvor Staten ganske savner Indflydelse, maa betale adskilligt flere Procent af deres Laan i Bankerne, end der betales i Sverige. Saa vidt jeg husker, er den danske Diskonto i Øjeblikket 5 pCt. og Bankrenten omkring 7 pCt. (Modsigelse). Ja, den er 6½ og 7 pCt., jeg har forespurgt i Dag og faaet det bekræftet, og i adskillige Tilfælde er den endda 8 pCt. Jeg tror, det danske Erhvervsliv maatte være lykkeligt, om man havde en lignende Ordning som den, man har i Sverige, selv om man da maatte give Afkald paa at rejse rundt med et Skræmmebillede om det forfærdelige i at have en Statsbank. Vi skal imidlertid nok følge efter, naar Skræmmebilledet skal forevises, og skal nok fortælle om, hvorledes Forholdet virkelig er.

Den svenske Riksbank ledes af 7 Mennesker, en Direktør, som udnævnes af Regeringen, og 6 Bankraadsmedlemmer, vilde man kalde dem her, derovre kalder man dem Bankofullmægtige, som er valgte af Rigsdagen. Disse 6 Medlemmer, valgt af Rigsdagen, har Ansvaret overfor Rigsdagen for hele Bankens Virksomhed og staar i alle Forhold atter under Rigsdagens Kontrol. Jeg kan ikke tro, at det virkelig skulde være særlig afskrækkende at have en Bankvirksomhed af en saadan forsvarlig og nyttig Art som denne, men jeg forstaar jo, at man i den Sag siger, som man har sagt før: Ja, det er alligevel en Seddelbank, og det er jo noget andet. Men det, som den højtærede Handelsminister frygter allermost, nemlig den egentlige Forretningsbank i Statens Haand, har man ogsaa i Sverige. Det er ganske undgaaet den højtærede danske Handelsministers Opmærksomhed. I flere Aar har den svenske Stat ejet en Bank med en Aktiekapital paa 20 Mill. Kr., idet Staten ejer alle Aktierne, og den drives nu for Statens Regning. Det var Jordbruksbanken, man overtog, som havde denne Aktiekapital, hvor Staten overtog alle Aktierne, og som Staten nu har drevet som ren Forretningsbank med Udlaan og Indlaan og det hele. Banken har ved Siden af haft den særlige Opgave at varetage Afviklingen af uheldige Engagementer fra andre Banker, som man her vilde have

behandlet paa en anden Maade, men som man derovre behandler paa den Maade, at man flytter dem fra den vedkommende Bank, naar der skal Sanering til, over til denne Bank, som paatager sig Besværet dermed. Men i øvrigt, bortset fra denne Virksomhed, drives den som ren Forretningsbank med almindelige Bankprincipper som Grundlag, men med Staten som Ene ejer.

Ja, saa vidt Sverige. Altsaa, Socialdemokraternes Fremstød er ikke noget saa frygteligt opsigtvækkende; de ønsker altsaa en Bank til, fordi de mener, Landet er saa stort, at det kunde være rimeligt, at man kunde udstrække sin Virksomhed til alle Egne i Landet paa en lignende gavnlig Maade, som man allerede har gjort det gennem de to Statsbanker. Men naar en saadan Statsvirksomhed er mulig i Sverige, ved jeg ikke, hvorfor den skulde indeholde særlig Fare for Danmark. Alt tyder paa, at den vilde være værdifuld for Erhvervslivet i Danmark, som den er det i Sverige, til fælles Gavn for hele Samfundet.

Jeg vil ogsaa gerne henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa den tyske Rigsbank. Den er af en særlig Banktype, endda under international Ledelse. Den drives ganske vist som privat Aktiebank, men den er kun privat, for saa vidt som den nemlig er under Rigets Indflydelse. Valget af Chefen for Banken skal godkendes af Rigets Præsident, og Halvdelen af Bankraadets eller Generalraadets Medlemmer, hvis Antal er fjorten, vælges udenfor Riget; ifølge den internationale Overenskomst skal de syv være tyske Statsborgere, de syv andre: en engelsk, en fransk, en belgisk, en italiensk, en amerikansk, en hollandsk og en svejtsisk. Se, det kan lade sig gøre at have en saadan international Indflydelse paa Ledelsen. Ogsaa den tyske Rigsbank driver forskellige Forretninger foruden Seddeludstedelse, den besørger ogsaa Kasseforretninger for Staten. Jeg mener, at det neppe er nogen Skade til at se sig om i Verden, naar man igen skal overveje, hvorvidt Staten skal være med i Bankforetagender eller ikke. Jeg og mit Parti mener fremdeles, at der netop er al Grund til at underkaste de forskellige Systemer en nøje Prøvelse, og jeg kan tilføje, at deri ligger ikke, at jeg eller mit Parti har i Sinde at hænge os i et Princip, før Tiden er inde til, at dette Princip kan gennemføres. Der maa — det gaar vi ud fra —, naar dette Princip ikke i Øjeblikket kan vinde Gehør, ogsaa paa anden Maade kunne skabes en forsvarelig Løsning udenom dette Princip, men